

06 יוני 2019
ג' סיון תשע"ט

סיכום שנת 2018 – ענפי הנייר והדפוס

תקציר

מסיכום שנת 2018 עולה:

- צמיחה חדה של כ- 5.3% בתוצר ענף מוצרי ההדפסה ושכפול החומר התקשורתי המוקלט. עלייה זו, מותנה במקצת בשל נסיגה של כ- 1.8% בתוצר ענף מוצרי הנייר.
- מכירות הענפים הנסקרים נאמדו בכ- 14.3 מיליארד ₪.
- יצוא ענפי הנייר, והדפסה ושכפול חומר תקשורתי מוקלט הסתכמו בשנת 2018 בכ- 340 מיליון דולר, זאת לאחר יצוא בהיקף של כ- 323 בשנת 2017.
- בשנת 2018 הועסקו כ- 19 אלף איש בענפי הנייר והדפוס, המהווים כ- 5% מסך מצבת עובדי התעשייה.
- ההשקעות במכונות וציוד מיבוא רשמו צמיחה ריאלית של כ- 7% לעומת שנה קודמת.

רקע

לפי סיווג הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ייצור ענף הנייר ומוצריו (סיווג 17) משתייך לקבוצת ענפי הטכנולוגיה המסורתית. ענף זה כולל ייצור עיסת עץ, הפרדת סיבי התאית מעץ פגום ומנייר משומש; ייצור נייר, - שיטוח הסיבים ללוחות; ייצור מוצרי נייר ממוחזר מנייר ומחומרים אחרים באמצעות טכניקות שונות של עיצוב ושל חיתוך, כולל ציפוי ולמינציה.

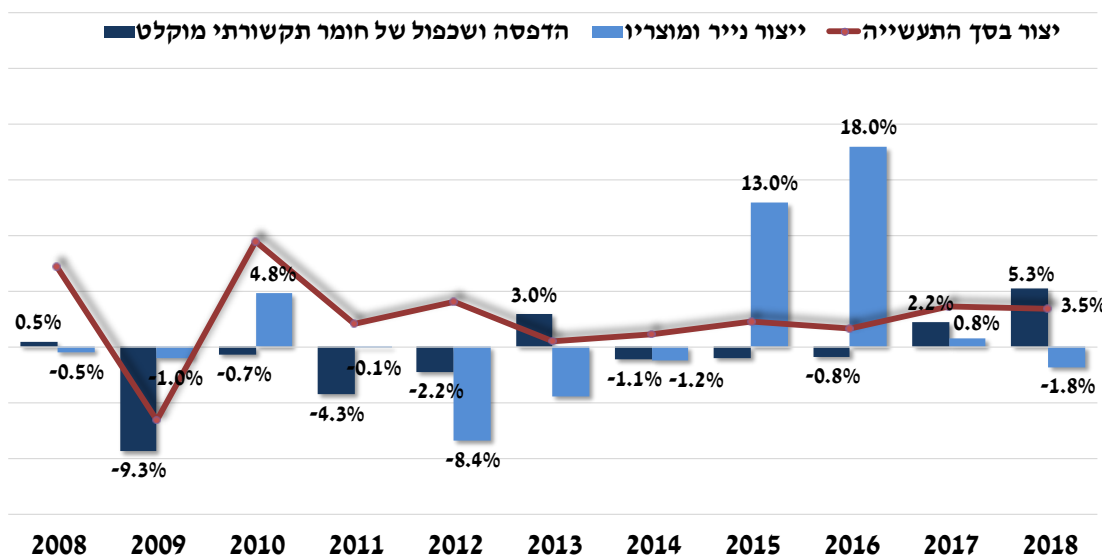
יצור ענף הדפסת ושכפול של חומר תקשורתי מוקלט (סיווג 18) משתייך לקבוצת ענפי הטכנולוגיה המסורתית ענף ראשי זה כולל הדפסת מוצרים כגון: עיתונים, ספרים, כתבי עת, טפסים עסקיים, כרטיסי ברכה וכד'; הענף כולל גם פעילויות עזר נלוות כגון: כריכת ספרים, יצירת לוחות דפוס והדמיית נתונים. פעילויות אלה הן חלק אינטגרלי בתעשיית הדפוס ולרוב, התוצר שלהן הוא מוצר כגון ספר שנכרך, לוח דפוס, דיסק או קובץ של מחשב.

תהליך ההדפסה כולל מגוון שיטות להעתקת תמונה מתבנית, ממסך או מקובץ מחשב למדיום כמו: נייר, פלסטיק, מתכת, מוצרי טקסטיל או עץ. השיטה הרווחת מתבצעת על ידי העתקת התמונה מתבנית או ממסך באמצעות הדפס אבן (ליתוגרפיה), דפוס משי ודפוס בלט (פלקסוגרפיה).

תעשיית ענפי הנייר ומוצריו והדפסת החומר התקשורתי המוקלט, המקומית פועלת באמצעות כ- 1,164 מפעלים¹, המהווים כ- 9% מסך מפעלי התעשייה, הכרייה והחציבה, והיצור מתבצע ברובו (כ- 98%) על ידי מפעלים² המעסיקים עד 100 עובדים. מתוכם, כ- 995 מפעלים הינם מענף ההדפסה ושכפול חומר תקשורתי מוקלט.

בסיכום שנת 2018 תוצר מפעלים אלו נאמד בכ- 4.06 מיליארד ₪, במונחי ערך מוסף המהווה כ- 3% מתוצר ענפי התעשייה³. כמו כן, בתקופה הנסקרת נרשמה נסיגה של כ- 1.8% בפעילות ענף הנייר ומוצריו, זאת לאחר צמיחה של כ- 0.8% בשנת 2017. מנגד, חלה צמיחה חדה של כ- 5.3% בתוצר ענף מוצרי ההדפסה ושכפול החומר התקשורתי המוקלט לאחר עלייה ריאלית של כ- 2.2% ב- 2017.

ייצור ענפי הנייר וההדפסה והשכפול של חומר תקשורתי מוקלט שיעורי שינוי שנתיים, ריאליים

מכירות

מכירות קבוצת ענפי הנייר והדפסת החומר התקשורתי בשנת 2018 נאמדו בכ- 14.3 מיליארד ש"ח⁴, כאשר כ- 64% מהמכירות מיוחסות לענף הנייר ומוצריו, והיתר (כ- 36%) למכירות ענף הדפסת ושכפול החומר התקשורתי המוקלט. כך, בשנת 2018 סך מכירות קבוצת ענפים אלו היו כ- 3% ממכירות סך ענפי התעשייה. פעילות ענפים אלו הינה מוטת יצור מקומי כאשר שיעור הפדיון ממכירות מקומיות הינו גבוה ביותר ועומד על למעלה מ- 90%⁵ וכ- 10% בלבד מופנה למכירות ליצוא.

¹ כולל עצמאיים שאינם מעסיקים שכירים, שנת 2017

² סקר תעשייה, כרייה וחציבה 2014.

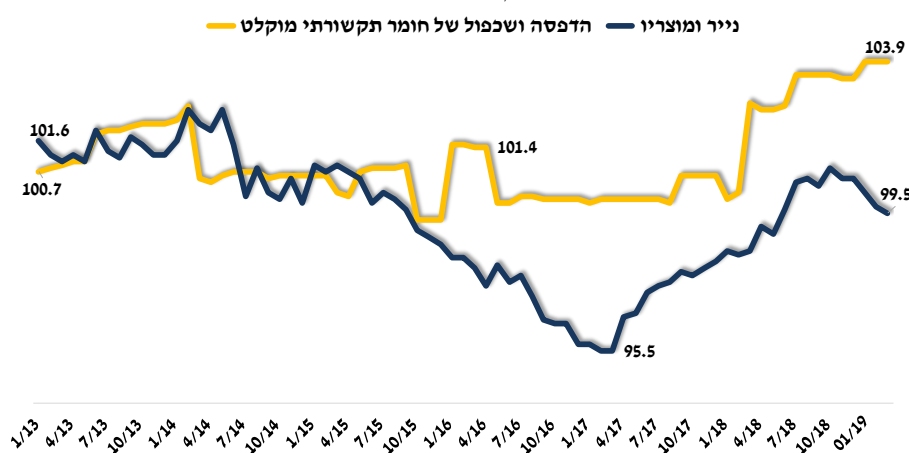
³ מתבסס על נתוני התפוקה (במונחי ערך מוסף לשנת 2015) מהשנתון, תוך קידום על בסיס מדדי הייצור התעשייתי.

⁴ מתבסס על נתוני מכירות מקוריים בשנת 2017, תוך קידום על בסיס מדדי מכירות לשנת 2018

⁵ סקר התעשייה 2014, למ"ס.

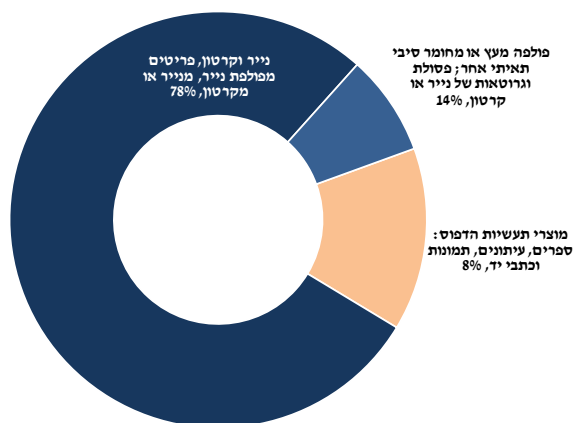
בשנים האחרונות ניתן לראות כי מחירי תפוקת התעשייה⁶ של ענף הנייר ומוצריו ירדו במצטבר בכ- 1.7% מממוצע 2018 לעומת ממוצע 2013. נציין, כי בשנים 2013 – 2017 חלה ירידה מצטברת חדה של כ- 4.3%, ובשנת 2018 נרשמה עליה במחירי הנייר ומוצריו. הירידה החדה בשנים אלו מיוחסת לנסיגה מצטברת של כ- 11% במחירי תפוקת התעשייה בתת ענפי עיסת העץ, הנייר והקרטון ושל כ- 7.2% במחירי יצור מוצרים אחרים מקרטון ונייר. לעומת זאת, מחירי ההדפסה ושכפול החומר התקשורתי המוקלט רשמו עליה מצטברת של כ- 1.1% בשנים 2013 – 2018, כאשר החל מינואר 2018 ועד מרץ 2019 חלה עליה מצטברת של כ- 0.4%.

התפתחות מחירי תפוקת התעשייה ליעדים מקומיים
מדדים, 2012=100

יבוא

יבוא מוצרי נייר
2018

יבוא מוצרי תעשיות הנייר הסתכם בשנת 2018 בכ- 0.97 מיליארד דולר, זאת לאחר יבוא בהיקף של כ- 0.85 מיליארד דולר בשנת 2017. כך, יבוא מוצרי תעשיות הנייר צמח נומינלית (דולרית) בכ- 15%. בבחינת הרכב היבוא הענפי עולה כי מרבית היבוא מתרכז במוצרי הנייר והקרטון המהווים כ- 78% מסך היבוא, לצד יבוא פולפה מעץ ופסולת המהווים כ- 14% נוספים. היקף יבוא נמוך יותר נרשם ביבוא מוצרי תעשיות הדפוס (כ- 8%).

⁶ מדדי תפוקת התעשייה ליעדים מקומיים מודדים את שינויי המחירים המתקבלים על ידי היצרנים בתעשייה ובענפי הכרייה והחציבה עבור מוצרים ושירותים מתפוקתם בשלב הראשון של השיווק בארץ

יצוא⁷

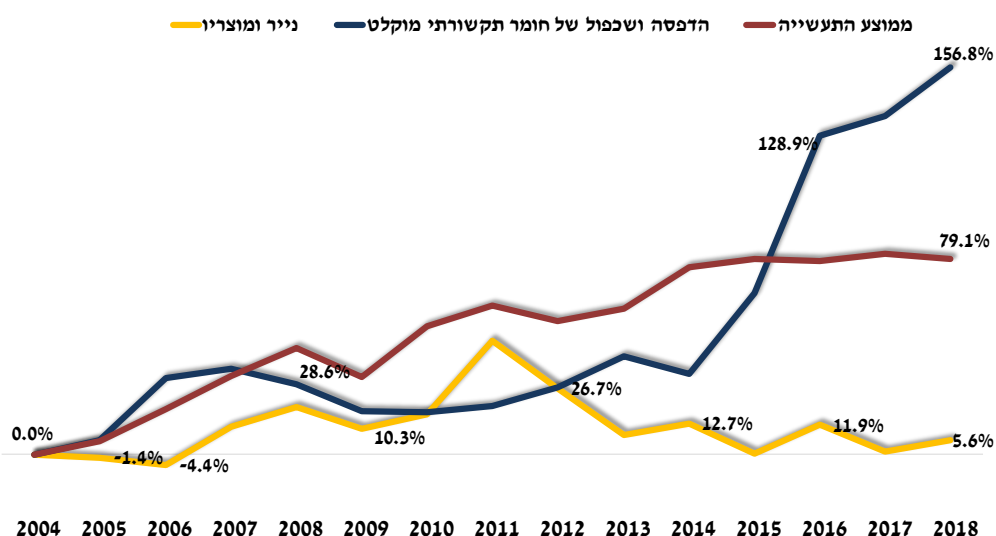
יצוא ענפי הנייר והדפסת החומר התקשורתי המוקלט הסתכמו בשנת 2018 בכ- 342 מיליון דולר, זאת לאחר יצוא בהיקף של כ- 324 מיליון דולר בשנת 2017. כך, בשנת 2018 נרשמה עלייה ריאלית של כ- 6% ביצוא ענפים אלו לעומת שנת 2017.

בבחינת יצוא ענף הנייר, סך היצוא הסתכם בשנה הנסקרת בכ- 200 מיליון דולר (עלייה ריאלית של כ- 4%), כאשר יצוא עיסת הנייר צמח ריאלית בכ- 20% (סה"כ יצוא בהיקף של כ- 45 מיליון דולר), לצד עליה של כ- 8% ביצוא מוצרי נייר אחרים (סה"כ יצוא של כ- 118 מיליון דולר). מנגד, חלה נסיגה ריאלית חדה של כ- 15% שלא נראתה כמותה משנת 2013 ביצוא נייר וקרטון גליים (יצוא בהיקף של כ- 37 מיליון דולר).

יצוא ענף ההדפסה והשכפול של חומר תקשורתי מוקלט רשם עלייה ריאלית של כ- 8% בשנת 2018, זאת בהמשך לעלייה של כ- 3.5% בשנת 2017. כך, בסיכום שנת 2018 יצוא ענף זה עמד על כ- 142 מיליון דולר. בהסתכלות ארוכת טווח, בשנים 2004-2018 ניכר כי יצוא ענף ההדפסה ושכפול החומר התקשורתי המוקלט רשם עלייה ריאלית מצטברת של כ- 157%, לעומת צמיחה מצטברת של כ- 6% בלבד ביצוא ענף הנייר ומוצרי.

התפתחות היצוא בענפי הנייר והדפסת החומר התקשורתי המוקלט

שיעורי שינוי ריאליים מצטברים משנת 2004

⁷ על פי נתוני סחר חוץ, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

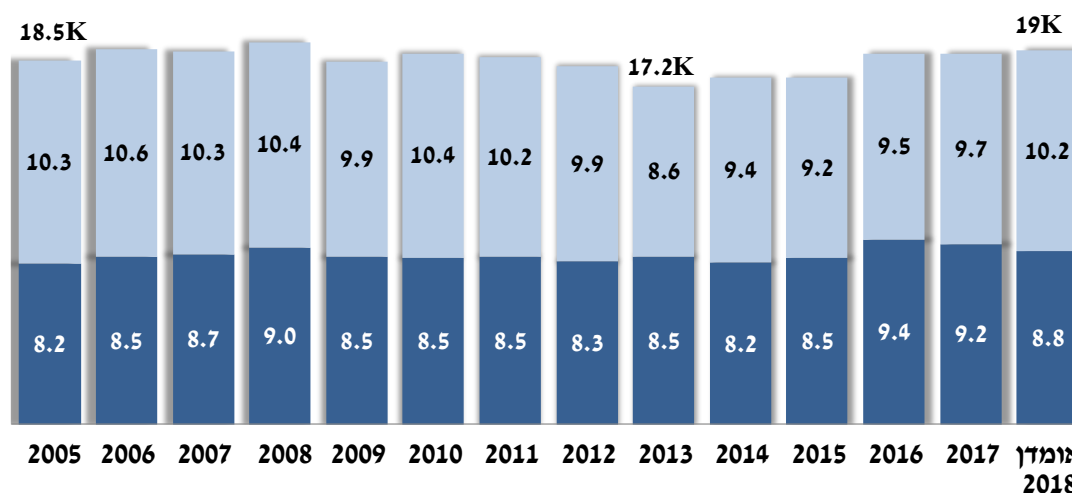
מועסקים⁸

בשנת 2018 הועסקו כ- 19 אלף איש בענפי הנייר והדפוס, המהווים כ- 5% מסך מצבת עובדי התעשייה, כך נרשמה קליטת עובדים בקצב של כ- 1% לעומת שנת 2017. צמיחה זו, משקפת גיוס נרחב במצבת עובדי ענף הדפוס ושכפול החומר התקשורתי המוקלט (5.7%) אשר קווצה במעט בשל פיטורים בקצב של כ- 4.1% בענף הנייר ומוצריו. יחד עם זאת, בהסתכלות על פני זמן, ניתן להבחין בהתרחבות מצטברת של כ- 7.4% בענף נייר ומוצריו ומנגד, התכווצות של כ- 1% בענף הדפוס והשכפול של החומר התקשורתי המוקלט.

מועסקים בענפי הנייר והדפוס

אלפים

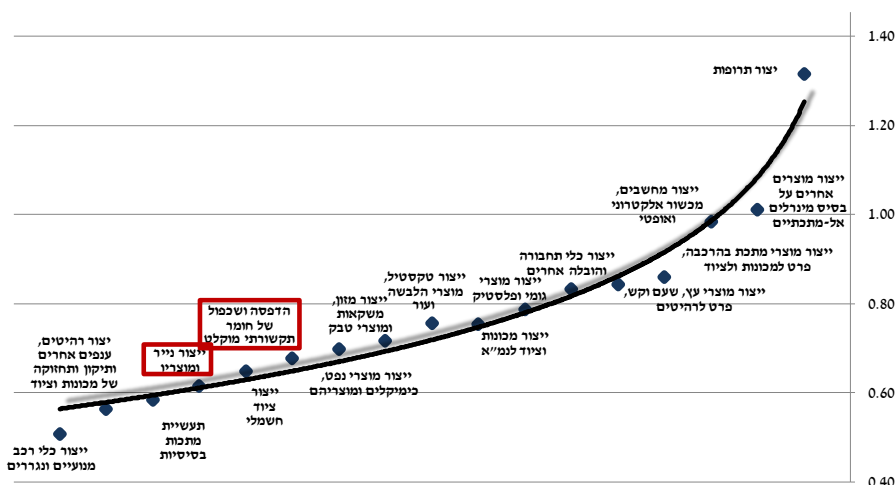
■ ייצור נייר ומוצריו ■ הדפסה ושכפול של חומר תקשורתי מוקלט

נציין, כי נרשמה צמיחה של כ- 5.5% בהיקף שעות העבודה של ענף ההדפסה ושכפול החומר התקשורתי המוקלט אשר הובילה לירידה של כ- 0.2% בפריון העבודה בענף זה. מנגד, חלה ירידה חדה של כ- 8.9% בשעות העבודה בענף הנייר ומוצריו לעומת שנת 2017, שהובילה לעלייה של כ- 7.8% בפריון העבודה. יצוין כי פריון העבודה מחושב על ידי התוצר לשעת עבודה. בהסתכלות בינלאומית, ניתן לראות כי פריון ענף מוצרי הנייר הישראלי נמוך בכ- 38% ממוצע מדינות ה-OECD. כך, התוצר לעובד ישראלי מוערך בכ- 61 אלף דולר לעומת כ- 100 אלף דולר בממוצע מדינות ה-OECD⁹. כמו כן, פריון ענף הדפוס והשכפול של החומר התקשורתי המוקלט הישראלי נמוך בכ- 32% מפריון הענף במדינות ה-OECD.

⁸ מתבסס על ממוצע שיעור שינוי שנתי 2018, למ"ס
⁹ נתוני פריון לשנת 2015, מותאם מחירי PPP

הפריון בענפי התעשייה הישראלית לעומת ה-OECD
יחס הפריון בין ישראל למדינות נבחרות, לפי שווי כוח קנייה ומחירים שוטפים, 2015

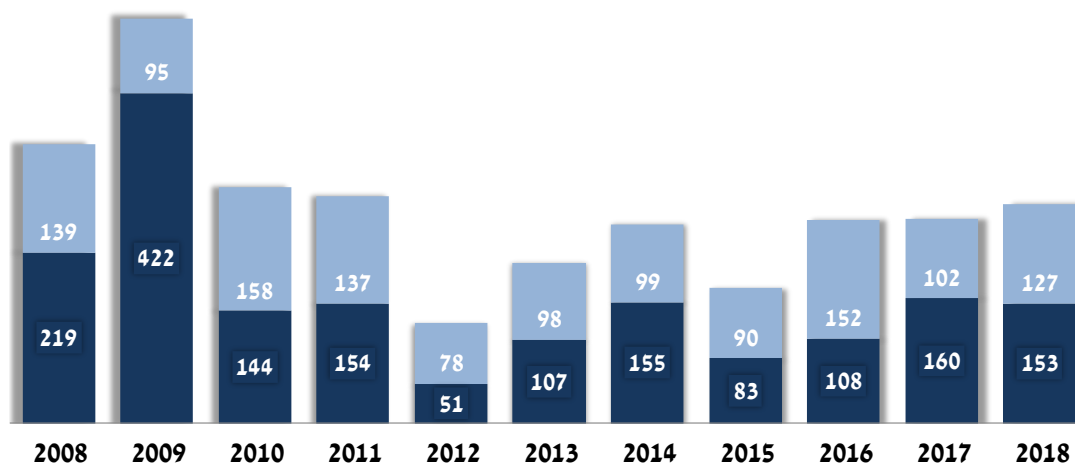
השקעות¹⁰

ההשקעות בענף הנייר והדפוס הסתכמו בשנת 2018 בכ- 270 מיליוני ש"ח¹¹ ורשמו צמיחה ריאלית של כ- 7% לעומת 2017. ההשקעות בענפים אלה מהוות כ- 1% בלבד מסך השקעות ענפי התעשייה במכונות וציוד בשנת 2018.

השקעות בענפי הנייר והדפוס

מיליוני ש"ח, מחירי בסיס, 2010

■ הדפסת חומר תקשורתי מוקלט ■ הנייר ומוצרי נייר

בדבר הסברים והבהרות ניתן לפנות לצוות המחלקה למחקר כלכלי:

מילה סויפר-פז, מנהלת המחלקה

קלייר סלע, כלכלנית, טלפון: 03-5198807

¹⁰ השקעות במכונות וציוד מיבוא

¹¹ במחירים שוטפים